

KURJER LITEWSKI

WYDAWNICTWA ROK VIII.

Wychodzi codziennie rano, oprócz dni poświęconych.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA plac Katedralny № 4.

Adres telegraficzny: Wilno Kurjer. — Skrzynka pocztowa № 96.

Telefon № 129, telefon drukarni № 685.

Administracja otwarta od godz. 10—4 po poł. W niedziele od 12—1 p. p.

Redaktorzy przyjmują od godz. 1—2 po połud.

WARUNKI PRENUMERATY

	Rocznie	Półrocz.	Kwartal.	Miesięcz.
W WILNIE	8—	4—	2—	—70
Z PRZESYŁKĄ POCZTOWĄ	10—	5—	2,50	—84
ZAGRANICĄ	16—	8—	4—	1,50

Zmiana adresu 20 kop. — Za odnośnienie do domu 10 kop. miesięcznie.
Listów niefrankowanych lub niedostatecznie opłaconych „Kurjer” nie przyjmuje.
Rękopisy — nie zastrzeżonych do swrotu — nie przechowuje.

CENY OGŁOSZEŃ:

Nadesłane za wiersz petytowy w teście, lub jego miejsce 1 rub.
Ogłoszenia na 1-jej stronie za wiersz petytowy lub jego miejsce 60 kop.
Ogłoszenia na 1 str. o pożytek, naukow. za wiersz petyt. lub jego miejsce 1 rb.
Reklamy za wiersz petytowy lub jego miejsce 40 kop.
Nekrologi za wiersz petyt. lub jego miejsce na 1 str. 50 k., po teście 30 k.
Z życia towarzyskiego. Zawiadomienia do 10 wierszy — 5 rb.
Ogłoszenia zwyżajnie miejscowe za wiersz petyt. lub jego miejsce 18 kop.
Ogłoszenia zwyżajnie zamiejscowe za wiersz petyt. lub jego miejsce 20 kop.
Drobne ogłoszenia za każdy wyraz 4 kop., najmniejsze 40 kop.
Posady i prace 3-krotne ogłoszenie 20 wyrazów 1 rb.
Ogłoszenia w niedzielnych numerach o 25 proc. drożej.
Dołączenie prospektów do „Kurjera” 7 rb. od tysiąca oprócz opł. poczt.

Ogłoszenia „Kurjer” drukuje tylko w języku polskim. — Ogłoszenia przyjmuje się w Administracji „Kurjera Lit.” do godz. 4 p. p. Od 4—6 p. p. w Biurze Ogłoszeń L. i E. Metz i S-ka, Wielka 39, telefon № 893. Po godz. 6-jej nekrologi i inne niecierpiące zwłoki za wiadomienia, w drukarni Józefa Zawadzkiego, Suworowska № 3.

Numer pojedynczy 5 kop.

Rękopisy i listy w sprawach redakcyjnych prosimy adresować: Do Redakcji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie. — Ogłoszenia, oferty i listy w sprawach prenumeraty prosimy adresować: Do Administracji „Kurjera Litewskiego” w Wilnie.

Numer pojedynczy 5 kop.

SALA MIEJSKA.

W niedzielę d. 16-go, poniedziałek 17-go i wtorek 18-go września, codziennie, poczynając od godz. 4-jej po poł., na korzyść Towarzystwa pomocy biednym chorym m. Wilna „Miszmeres Chojlim” odbywać się będzie

Wspaniały Bazar z loteryą Allegri.

Dożo cennych przedmiotów do wygrania: srebrne stołowe i do herbaty, kieszonkowe zegarki złote i inne, zegary ścienna, maszyny do szycia, gramofony, pafetony, samowary srebrne i niklowe, oraz wiele innych cennych i pięknych rzeczy. W liczących wygranych znajduje się koło. PRZYGRYWAĆ BĘDĄ DWIE ORKIESTRY.

TEATR POLSKI pod dyr. Br. Oranowskiego. (W ogrodzie po-Bernardynskim).
Dziś, w sobotę, na Benefis St. Orzelskiego:
PIERWSZY RAZ „FAUST” PIERWSZY RAZ
opera w 5 akt. muz. Gounoda. W roli Meffista wystąpi gość p. St. Bogucki.
Jutro o g. 2-jej pp. po ceuach do połowy znitowanych „Bohaterowie”.

BRISE DE MAI
MUGUET ULTRA PERSISTANT
ED. PINAUD, PARIS

konywane na bezbronnej ludności — psuje wreszcie grę ambasadorom i rządowi wielkich mocarstw. Ludność półwyspu Bałkańskiego poczynają same myśleć o sobie. I straciwszy wszelką wiarę w dalsze „czekanie” rwa się tak stanowczo, że zdaje się tym razem utrzymać ich na wodzy nie zdołają najkustowniejście arkanów londyńskiej, wiedeńskiej, czy nawet petersburskiej dyplomacji. Ta ostatnia w części przynajmniej pocyna to rozumieć. Mowa hr. Berchtolda w delegacjach jest tego dowodem. Wbrew obowiązującym zwyczajom urzędowego optymizmu, ten ostatni przynajmniej nareszcie, iż w Turcji „wytworzyła się sytuacja nietylko grożąca pokojowi, ale mogąca go uczynić niemożliwym...”

Tak szczerze nie przemawiał żaden minister oddawna. Ale bo też oddawna nie było chwili istotnie tak groźnej. Mówić o wojnie „europejskiej” jest, oczywiście, „zawieszanie, ale straszne jej widmo nigdy nie było tak wyraźne. Bo zawierucha na Bałkanach nie da się wstrzymać dłużej. Bułgaria, Serbia, Grecja, Czarnogóra rwa się do boju. Teraz lub nigdy! stało się hasłem rozlegającym na placach Aten, Belgradu, czy Sofji... Być dłużej bezczynnym świadkiem niedoli swych współbraci w Macedonii naród bułgarski nie jest w stanie. A za ostryżony car Ferdynand nie zechce, mimo wszystko, iść przeciw woli narodu. Wojna z Turcją, lub rewolucja wewnętrzna — oto alternatywy, jakie zdają się mieć on do wyboru. Próżno więc „zainteresowane mocarstwa” doradzają mu powściągliwość. Pierwsza miłość od siebie... Wojska bułgarskie lada dzień przekroczyć mogą więc granice Macedonii. A tam wszystko wnet zerwie się na nogi. Będzie to sygnał do powszechnego na półwyspie zamętu. Jak pisze bowiem słusznie „Frankfurter Ztg.” za bułgarami pociągną wnet serbowie, pragnący zdawna posiadać sandżak Nowobazarski, będący dalszym ciągiem ich ojczyzny, nie pozostaną bezczynnie Grecja i Czarnogóra. Sprawa kretęńska ślimaczy się zbyt długo, a król Mikołaj chciałby następcem spokojniejszego niż dziś i daleko nieco posunięte zostawić granice. Przytem małe królestwo chce morza.

Jest więc przyczyną aż nadto, by przeciw wspólnemu wrogowi pociągnąć w pole całej ów związek państw bałkańskich, który w tej chwili ożywia jedna myśl — politycznej ekspansji. Idzie tu zresztą o odzyskanie tego, co zupłata za czasów swej potęgi Turcja. Idzie o przywrócenie granic naturalnych. To nadaje dążeniom ludów południowo-słowiańskich szczególną siłę. Po ich stronie jest niewątpliwa słuszność. Natomiast przewaga militarna, zdaje się nawet teraz wciąż jeszcze być po stronie turkiczej. Tembardziej, że sojusznikiem Turcji jest Rumunia... I w tem to właśnie leży całe niebezpieczeństwo powikłań obecnych dla pokoju ogólnoeuropejskiego. Wdanie się w spór bałkański Rumunii musiałoby rozszerzyć ramy walk rozpoczetych odrazu. Dawny książę Hohenzollern von Sigmaringen pracuje dla trójprzymierza. To wierny sprzymierzeniec Austrii, z Wiednia otrzymujący wskazówki. Jego ewentualne zwycięstwa musiałoby zaniepokoić Rosję. To jest moment niezmiernie bliższy wojny najniebezpieczniejszej.

Dyplomacja europejska wie to i próbuje wojnę jeszcze przeciwdziałać. Hr. Berchtold usiłuje skłonić Turcję do dobrowolnych reform w duchu decentralizacji — ale to mu się pewnie nie uda, mimo że długo

naradzał się z p. Bethmann-Holwegiem w Buchlau; p. Sazonow strawił długie godziny na rozmowach z sir Edwardem Grey'em w wspaniałym Balnorali i znowu dąży do Paryża, by porozumieć się z p. Poincaré i jego kolegami. W tych zabiegach ostatnich czuć gorączkowość niezwykłą. Wszystkie ministeria spraw zagranicznych są w ruchu. Ale na rezultaty konszachtów ich zapatrywać się wolno pesymistycznie. Chęć walki na Bałkanach jest dzisiaj żywiołowa. Może da się jeszcze walce tę zlokalizować, by ją odwrócić można było — wierzyć już trudno. Pesymizm pod tym względem jest ostatnim. Moment staje się co raz bardziej niezwykłym. Wszystko zależy od spoistości trójprzymierzenia. Zdaje ono obecnie egzamin niełatwy dla swej wartości istotnej. Jeśli Anglia, Francja i Rosja pójda istotnie ręką w rękę, jeśli interesy jednego z tych państw dwa pozostałe traktować będą jako interes wspólny, jeśli z rozważań w Balnorali wyłoni się istotnie współdziałanie absolutnie zgodne — Europie i tym razem ominie krwawa łaźnia, na którą zbiera się tak długo. Armaty zahuczą może tylko na polach Macedonii. Miejmy nadzieję, że tak

Do prawyborców wileńskich z drugiej kurji.

Rodacy!
W dniu 29 września będziemy mieli prawo wybrać do Dumy Państwowej w Petersburgu posła, który bronił naszych praw i interesów. Przed pięciu laty ogromną większością głosów powołaliśmy na to stanowisko księdza Stanisława Maciejewicza.
Wiedzieliśmy wówczas, że podczas pobytu swego na probostwie na wsi, a potem w mieście naszym, poznał on dobrze życie nietylko ludzi zamożnych, ale i ubogich, że bierze do serca nasze biedy i niedole, że jest wymownym i kaskadziarą. Sądził, że potrafi też przemówić za nami w Dumie Państwowej.
I nie omyliliśmy się. Ksiądz Stanisław Maciejewicz okazał się jednym z najdzielniejszych posłów polskich. Mowy jego w obronie naszych świętości religijnych i narodowych rozbrzmiewały niejednokrotnie w Dumie Państwowej, dodawały nam otuchy i ufności, a nawet wrogowie nasi z szacunkiem spoglądali na posła naszego i oddawali sprawiedliwość jego gorliwości, wymowie i umiejętności. Nieprzyjaciele nasi gotują, jak widzimy z pism rosyjskich, nowe napaści na naszą religię i narodowość, żądać będą zniszczenia

Przed wyborami.

Najbliższe wybory w gub. wileńskiej.
Jutro, t. j. d. 16 (29) września, w lokalu zarządów gminnych wybory pełnomocników od gmin, lecz pochodzenia nierosyjskiego.
Również jutro — wybory pełnomocników od robotników fabrycznych i kolejowych.
D. 18 września (1 października) — zjazdy przedwstępne osób narodowości nierosyjskiej, posiadających w powiatach ziemie lub inną nieruchomość, lecz nie mających prawa brania bezpośredniego udziału w zjazdach ziemian, oraz proboszczów kościołów i domów modlitwy, jeśli takowe posiadają ziemie w powiecie.
W gub. grodzieńskiej.
Ogłoszono terminy wyborów w 3 pozostałych powiatach gub. grodzieńskiej. Wybory właścicieli polaków, niepełnocenzusowych odbędą się w Prużanach i Stoniomiu 19 września (2 paźdż.), w Sokółce zaś 18 września (1 paźdż.). Wybory w kurji ziemiańskiej polskiej odbędą się w Sokółce 28 września (11

się stanie właśnie. Będzie to jednak tylko... prolongata. Gotowość boja państw wielkich nie będzie mogła ani trochę osłabnąć, bowiem różniący je stosunek do Turcji pozostanie i nadal. Stosunek tego regulować zasadniczo nawet po zwycięstwie słownia bałkańskich nikt nie będzie miał odwagi — i w dalszym ciągu pociągnie się dziesiątki lat już trwająca gra na zwłokę. Gra to zaś zbyt kosztowna, by ją zbyt długo uprawiać jeszcze mogł gabinetowy kunktator. Musi się ona dla kogoś raz zle skończyć — bowiem cierpliwość tracą nietylko ludność na półwyspie Bałkańskim. Wielkie narody europejskie upadają też pod ciężarem uzbrojeń. Miljardy wydawane na przysze dzieło śmierci, są im potrzebne coraz bardziej aby ułatwić życie. Dyplomacja jakgdyby zapomina o tem, wciąż unikając wojny. Tymczasem kto wie — za największym, bo najdroższym ciężarem dla współczesnych narodów nie jest właśnie cała krwawica ich nieładnie pochłaniający pokój. Oto w czem tkwi głównie niebezpieczeństwo przyszłości. Palijatywa dyplomatyczna są liście — koczują zbyt wiele.

Do prawyborców wileńskich z drugiej kurji.

W dniu 29 września będziemy mieli prawo wybrać do Dumy Państwowej w Petersburgu posła, który bronił naszych praw i interesów. Przed pięciu laty ogromną większością głosów powołaliśmy na to stanowisko księdza Stanisława Maciejewicza.
Wiedzieliśmy wówczas, że podczas pobytu swego na probostwie na wsi, a potem w mieście naszym, poznał on dobrze życie nietylko ludzi zamożnych, ale i ubogich, że bierze do serca nasze biedy i niedole, że jest wymownym i kaskadziarą. Sądził, że potrafi też przemówić za nami w Dumie Państwowej.
I nie omyliliśmy się. Ksiądz Stanisław Maciejewicz okazał się jednym z najdzielniejszych posłów polskich. Mowy jego w obronie naszych świętości religijnych i narodowych rozbrzmiewały niejednokrotnie w Dumie Państwowej, dodawały nam otuchy i ufności, a nawet wrogowie nasi z szacunkiem spoglądali na posła naszego i oddawali sprawiedliwość jego gorliwości, wymowie i umiejętności. Nieprzyjaciele nasi gotują, jak widzimy z pism rosyjskich, nowe napaści na naszą religię i narodowość, żądać będą zniszczenia

Przed wyborami.

Najbliższe wybory w gub. wileńskiej.
Jutro, t. j. d. 16 (29) września, w lokalu zarządów gminnych wybory pełnomocników od gmin, lecz pochodzenia nierosyjskiego.
Również jutro — wybory pełnomocników od robotników fabrycznych i kolejowych.
D. 18 września (1 października) — zjazdy przedwstępne osób narodowości nierosyjskiej, posiadających w powiatach ziemie lub inną nieruchomość, lecz nie mających prawa brania bezpośredniego udziału w zjazdach ziemian, oraz proboszczów kościołów i domów modlitwy, jeśli takowe posiadają ziemie w powiecie.
W gub. grodzieńskiej.
Ogłoszono terminy wyborów w 3 pozostałych powiatach gub. grodzieńskiej. Wybory właścicieli polaków, niepełnocenzusowych odbędą się w Prużanach i Stoniomiu 19 września (2 paźdż.), w Sokółce zaś 18 września (1 paźdż.). Wybory w kurji ziemiańskiej polskiej odbędą się w Sokółce 28 września (11

ów chrześcijan II-go zjazdu miejscowego, został wybrany komitet przedwyborczy z pp. Józefa Kozakiewicza, Witolda Traszkiewicza, Antoniego Prydotkasa, Władysława Kliczmana; również upelnomocniono komitet wszczęte starania o podział prawyborców na chrześcijan i żydów. W razie zadośćuczynienia żądaniu prawyborców, postanowiono głosować na wyborcę p. Józefa Kozakiewicza. Dni wyborów jeszcze nie zostały wyznaczone.
Zamieszającą niniejszą korespondencję zauważyć musimy, że życzenia prawyborców chrześcijan m. Poniwieża wydają się nam zupełnie niezgodnymi z ordynacją wyborczą. Podział na podkurje narodowo-wiejskie, klasowe, czy terytorjalne pozostawiono uznaniu ministra, a więc nie wykracza się z poza przepisów ordynacji, jeśli się o taki podział prosi, ale wówczas tylko oczywiście, kiedy podział jest możliwy, to jest tam, gdzie się wybiera co najmniej 2 wyborców. Tymczasem obowiązująca ordynacja wyborczą obydwoim kurjom (zjazdom) miejscowym, poniewiadego przynajmniej po 1 tylko wyborcy. Zadośćuczynienie przeto życzeniom „prawyborców chrześcijańskich pow. poniwiejskiego” możliwe jest tylko przy powiększeniu ogólnej ilości wyborców w gub. kowieńskiej o 2, co przekracza kompetencję ministra.

Odmowa.

„Warsz. Dniów.” podaje następującą informację: „Wobec tego, że ustawa o wyborach do Dumy Państwowej nie przewiduje partyjnych komitetów przedwyborczych, podań o pozwolenie na powołanie tych komitetów nie uwzględniono. Zabiegi o legalizację takich komitetów czynili pp.: ks. Świątopelk-Czetwertyński i Lopatini”.

Wybory pełnomocników fabrycznych w Warszawie.

We środę odbyły się w Warszawie, w fabrykach, zakładach przemysłowych i warsztatach kolejowych, zatrudniających co najmniej 50 robotników, pierwsze wybory pełnomocników robotniczych. Według spisów urzędowych, wybory te miały być dokonane w 129 fabrykach, z ogólną liczbą 21,918 robotników, którzy mają prawo wyboru z pośród siebie 129 pełnomocników. Nie wszystkie fabryki jednak dotychczas spełniły obowiązki obywatelskie. Wybory odbyły się przeważnie po godz. 4 po poł. lub 6 wieczorem. W niektórych fabrykach robotnicy wybierali swych pełnomocników z pomocą głosowania, w innych zaś mieli już z góry upatrzony jedynomyślnie kandydata, o którym zameldowali tylko zarządowi fabryki. Przez czas wyborów policja stała na ulicach przed zakładami przemysłowymi i strzegła, ażeby nikt obcy nie wchodził do fabryk. Po skończonych wyborach komisarycyklowi listy wybranych pełnomocników przesyłali do starszego inspektora fabrycznego.

W gminach pod Warszawą odbyły się wybory w Wilanowie, Czerniakowie i Pruszkowie.

Narady w Warszawie.
We wtorek wieczorem odbyła się w Warszawie narada przedstawicieli polskiego Zjednoczenia postępowego, Polskiej partji postępowej i seccji narodowo-demokratycznej i kilku grup bezpartyjnych. Zebranie to zostało urzędowane poza demokracją narodową i realistami. Rozważano sprawę ustalenia kandydatów z Warszawy. Liczni mówcy wskazywali na kandydatów p. Kucharskiego, twierdząc, że w razie przyjęcia postulatu równoprawnienia żydów, będzie mógł otrzymać mandat z Warszawy.
Zmiana sytuacji w Łodzi.
Z Łodzi donoszą, jakoby niemiecy tamtejsi zrzekli się podtrzymywania

Wojna a dyplomacja.

Aczkolwiek dyplomaci niekiedy wywołują wojny — to jednak stałym ich zadaniem jest ich zażegnawanie. Zadanie to dyplomacja europejska od lat trzydziestu przeszło spełnia naogół dość sumiennie. Niestety, posługuje się ona palijatywami jedynie, na stosowanie środków radykalnych decydując się niezmiernie rzadko. Stąd choroby międzynarodowego życia są raczej wpędzane w głąb, niżli leczone istotnie — są procesy zapalne, lagodzone, ale nie usuwane zasadniczo, stąd kryzys, którego obawiają się wszyscy, odwręka się, lecz nie przestaje grozić państwowi i ludom. Organizmem, na którym obdarować można najlepiej wyniki dyplomatycznych trzydziestoletnich zabiegów jest, oczywiście, półwysp Bałkański. Tam tkwi ten wrzód, którego nekrocja nie żyćca sobie

gabinety, smarują go więc co raz nowa maścią, byle moment niebezpieczny odciągnąć. Przychodzi przecież chwila, gdy tego rodzaju medycyna polityczna wykazuje całe swe niedołęstwo. Głęboko wżarte przyczyny ropienia potęgają się. Sposoby lagodzące okazują się najzupełniej bezsilne. Zebrani u łóżka pacjenta lekarze, ich ekscelencje, ministrowie spraw zewnętrznych, czynią ostatnie rozpaczliwe wysiłki... Daremnie... Narkotyki już nie działają. Potrzebne jest stalowe ostrze, ale wyjąć go z pochwy nikt nie chce. Decyduje nareszcie wyczerpana cierpliwość ludów.
Ta wyczerpana cierpliwość mas ludzkich, które od lat dziesiątków były ofiarą dyplomatycznego tchórzostwa, ofiarą politycznego handlarstwa i intrygi, ta wyczerpana cierpliwość, której sprzykrzyły się nareszcie gwałty i rzezie, ucisk narodowościowy i religijny, beład anarchii i co raz nowo wiewiskie, do-

Okazyjnie do sprzedania z dużym ustępstwem od cen fabrycznych Suknie haftowane i tiulowe doskonałego wyrobu, modne desenie. Ceny od 8 do 24 rb., rozmiar 6 1/2 arsz. (4 1/4 metra) Adres: Dworcowa 10 m. 1, oglądać można od godz. 2 do 5.

kandydatury p. Gustawa Lehmana i...

Kandydat żydowski, p. Józef Sachs, cofnął swą kandydaturę...

O zebraniach przedwyborczych. Biuro informacyjne zawiadania, iż ostatnimi...

własnych celów, zajęli stanowisko wyzeczujące...

W. Porta przewiduje teraz „robotę” czarnogórską i na ostatnim posiedzeniu...

Dr. Ismail-bel.

cy Lubież. Warszawa nazwałaby to rautem. Kraków nie lubi obcych wyrazów...

Poznaję setki osób. Panie ze Śląska, z Kujaw, z Warszawy i tutejsze przychodzą...

Ludwika Życka.

Rząd i ciągłość prac ustawodawczych. W związku z opracowaniem deklaracji rządowej...

Z pośród tych projektów rząd szczególnie ważne przywiązuje do spraw normalnego odpo...

Jak się obecnie już wyjaśnia, rząd z praktycznego i zasadniczego punktu...

W Radzie Państwa kwestja ciągłości robót podzielona została na dwie części. Projekt rządowy...

ęjąte ustawodawca swego poprzedniczy. Prócz tego Rada Państwa po rozwiązaniu...

Rząd podobno przeciwnie taktem zapatrywaniu na los projektów, powstałych w drodze...

Mały feljeton.

W Katedrze.

Przez rozwarcie podwoje katedry tłumnie plynie publiczność. W półmroku, wskutek przysłoniętych kirem...

Skarga wierzyl w moc duszy swego narodu, dlatego nawoływał mu czyściec klesk i upokorzeń...

Ponuro, smutnie grają organy, od ołtarza plyną modły żalobne. Kazalnica pusła żalobna-ks. Zebrowskiego...

Skończyło się nabożeństwo, umilkły modły żalobne, cichym, białym szeregim usuwają się...

S. Studnicka.

WIADOMOŚCI BIEŻĄCE.

Kalendarzyk. Dzisiaj, w sobotę — św. Nikodem, wędł. uow. st. — św. Wacława; jutro — N. M. P. Bolesnej...

KRONIKA KOŚCIELNA. Nabożeństwa. Dnia 16 b. m., t. j. w niedzielę, jako w doroczną uroczystość...

Dnia 17 b. m., t. j. w poniedziałek, jako w doroczną uroczystość Stygmatów św. Franciszka...

Za duszę s. p. ks. Piotra Skargi odbyły się wczoraj uroczyste nabożeństwa żalobne...

SZKOŁY.

Komitet rodzicielski w I gimnazjum wileńskim. Rodzice uczniów w I gimnazjum wczoraj na ostatecznym...

Komitet rodzicielski gimn. męskiego Winogrodawa. Wczoraj odbyło się zgrupowanie rodziców i opiekunów...

Z przebiegu zebrania warty przytoczyć jeden charakterystyczny szczegół. Dyrektor szkoły, zagajając posiedzenie...

W gimnazjum Niezdziurowej. Dzisiaj w żeńskim gimnazjum Niezdziurowej odbędzie się powtórne i ostateczne...

W szkole realnej. Dzisiaj w szkole realnej ma się odbyć powtórne, a więc i ostateczne zgrupowanie rodziców...

W wyższej szkole Maryjskiej. Dzisiaj w wyższej szkole Maryjskiej powinno się odbyć drugie i ostatnie zebranie...

Teatr, muzyka i sztuka. Teatr letni w ogrodzie Bernardyńskim. Dzisiaj beneficjusz p. St. Orzelskiego...

Beneficjusz St. Orzelskiego. Dzięki pobytowi w Wilnie p. Kamińskiego - Latosińskiego i St. Szuczki...

Beneficjusz St. Orzelskiego. Dzięki pobytowi w Wilnie p. Kamińskiego - Latosińskiego i St. Szuczki...

Beneficjusz St. Orzelskiego. Dzięki pobytowi w Wilnie p. Kamińskiego - Latosińskiego i St. Szuczki...

Beneficjusz St. Orzelskiego. Dzięki pobytowi w Wilnie p. Kamińskiego - Latosińskiego i St. Szuczki...

Beneficjusz St. Orzelskiego. Dzięki pobytowi w Wilnie p. Kamińskiego - Latosińskiego i St. Szuczki...

scenach praskich, budapeszteńskich i twowskiej i wszędzie zdobył wielkie...

Arcydzieło Gounoda i sympatia. Arka miał sobic zdobyć p. Orzelski bezwzględnie...

„Lutnia”. W haldzie Syrokomli „Lutnia” wileńska wystawia jutro efektowny dramat historyczny...

Przedstawienie popularne „Lutnia”. Pierwsze w sezonie bieżącym przedstawienie popularne odbędzie się...

Obrazki i szkice zdolnego młodzieńca, który wkrótce wyusza na dalsze...

„Jurzenka”. Wyszł z druku Nr. 37 i zawiera: Tydzień polityczny. Kronika. Co to jest plodoznanie?...

Stare mury. Przy rozkopaniu ul. Ostrobramskiej dla przeprowadzenia kanału...

„Sokola”. W niedzielę, na zakończenie sezonu sekcja wioślarska „Sokola”...

Nowa firma polska. Onegdaj ks. Jan Kretowicz dokonał poświęcenia nowoutwartego polskiego magazynu...

Staszowany weteran. „Riecz” otrzymuje wiadomość, że starcom Lapietowemu, który kłamiwie zgłosił się...

Z ALBANJI.

(Koresp. własna „Kurjera Lit.”).

Konstantynopol, 8 (21) wrz. Na kilkanaście dni jeszcze przed świętami Bajramu arcybiskup (r. k. t.) w Durazzo (Star. Dyrrahium)...

Nazajutrz po świętach Bajramu malisorzy, chrześcijanie i muzułmanie, w liczbie kilku tysięcy kilkakrotnie zaatakowali miasto Szkodzę (Skutari) i jednocześnie w Tuzi na pograniczu czarnogórskim...

Telegraficznie wezwano posilki z Konstantynopola, które już się znajdują w drodze ku Skutari.

W polityczkach, stoczonych koło wioski Himili, leżącej na prawym brzegu rzeki Bojana, jak również w bitwie pod Bukali, nieco na wschód od miasta Szkodry...

Z tego powodu tutejszy „Sabah”, organ obecnego gabinetu pisze: „Wszystko potwierdza, że malisorzy powstałi. Prawdopodobnie dlatego, że ci, co chcą mieć pokój na Bałkanach, doradzili im to. Powstałi bynajmniej nie ze swej chęci, lecz z zozkazu. Zresztą od czasu ich zeszlorocznego ruchu jeszcze się zupełnie nie uspokoiłi. Teraz można się domyślać, kto ich zniewolił zachowywać się spokojnie w czasie wypadków ostatnich w Macedonii.”

Według opinii sfer politycznych zagranicznych — malisorzy lub ich instygatorów nie zrozumieli dobrze istoty powstania albańskiego i w nadziei na wynik pomyślny dla ich...

Listy z Krakowa.

II.

24 (11) września.

Od trzech dni w kościele św. Piotra odbywają się nabożeństwa żalobne wieczorne i kazania o Skardze. Ambona wysoko wzniesiona naprzeciw grobu Skargi, ubranego w zieleni i światła, obryzani kościół zalany ludźmi z całej Polski...

Przed jutrzejszym dniem uroczystości miasto stroi się w wieńce i kwiaty. Przyjezdnych coraz więcej. Z paniami z Poznańskiego poznaje się: dziemi w dzień na Skalkę do grobów zasłużonych, z których najdłużej zatrzymuje mnie grób Kraszewskiego, Lenartowicza i odmiennie od wszystkich sarkofag Wypsińskiego. Na wysokiej podstawie z jasnego kamienia, duża także gładka kamienna trumna, opasana, jakby wsmięta w więz kamiennej. Wielka wymowa współczesnej duszy idzie z tego grobowca. Chciałoby się tutaj stać i stać...

Wchodzimy do kościoła św. Katarzyny. Wyrwa mi się okrzyk zachwytu. Takiego hymnu gotyckiego, takiej wspaniałej harmonji linji trudno znaleźć w nowożytnych świątyniach. Aż mi żal, że dotąd, zwiedzając Kraków w innych latach, tutaj nie byłam. Świątynia ta robi wrażenie, przy swej starożytności — trochę zaniedbanej. Wygląda jak wielka ludzka dusza, której nikt nie kocha. Samotna, a wyniosła i zadumana.

W dzień chodzę po Rynku, Sukienicach, rozmawiam z kobietami wiejskimi, przechodząc rzędy kwiatów wśród przepysznych wiezi czerwonych maków i złotych słoneczników, rozłożonych u stóp wież Marjańskich. Dłgie szereg wieśniaczek zasypały cały rynek czerwonymi borówkami, i wyzłocili szlaki złotemi rydzami. Dzwienie lud tutejszy ma poczucie barw i linji. Toć te kwiaty, grzyby i jagody tworzą prosto śliczny dywan na tych samych kamieniach, które co chwila skrapia deszcz jesienny.

Wieczór zgrupowaliśmy nas w sali Towarzystwa strzeleckiego przy uli-

wieka, którego nie wybrała jej dusza.

Na tem Syrokomla przerywa swoje uwagi — protestował, bo on, kobiety protestować kazaly. „Mówmy raczej o starych szychach. Skutkiem, że rzadko czytuję „Gazetę Warszawską” dziś ledwo odczytałem Twój artykuł o Parasowiczach, nie wiedziałem więc, że do nich przywiązuje tyle wagi, bo i naczaj złotem czy pazurami wydarłbym posiadaczowi Orarium Polubińskiego. Po Twym liście i artykule i za pomocą żydów z Wielkiej ulicy, kozaków i dojeżdżających literatury, zdobyłem książkę i oto ją posyłam. Winięci mi bratnie Bóg zapłać i jaki ołówkowy Twój szkic, którego czekam przed upływem bieżącego miesiąca.” Do listu dołączał „odbitkę” dedykacji Acerna Kraszewskiemu. (List z 3 sierpnia).

Znow nastąpiła długa, omal nie półtora roku trwająca przerwa w korespondencji obu przyjaciół. Dopiero po powrocie z Warszawy (listopad 1856), gdzie go wprawdzie gościnnie przyjmowano, ale niezbyt pokochano, „sumienie wyrzuciło” Syrokomli, że się tak dawno do zwal. Do Warszawy jeździł, bo go zwal. oD Warszawy jeździł, bo go redakcja „Gazety Codziennej” wzy-

25) Dowodem są współczesne listy Włodz. Wolskiego i K. Wł. Wójcickiego, o których osobną podam wiadomość.

wala na redaktora, ale chciał wprzód rzecz rozpatrzyć na miejscu. I przekonał się, że bawie się w Warszawie warto, ale żyć lepiej w Wilnie. Barzo był zadowolony z przyjęcia, ale do wrzawy warszawskiej, do jej życia towarzyskiego, które męczy i oszalałami, przywyknąłby nie mógł. Wice objęcia redakcji odmówił. Po zwiancie o swych nowych utworach (Stare wrota, Lutnia i drobne Guwedy) dziękował Kraszewskiemu za jakąś księgę szkiców i za dedykowanie mi Jermolow. „Serdeczne dzięki! — co do rysunków i malowideł, jam uienasyony i wyznaję, że we- le bym się nie gniewał za jaką próbkę Twojego pedzła, choć mam już dwie. Moja galerja obrazów powiększa się. Mam Dmochowskich, Majeranowskich, Pilich, Gersonów, Kostrzewskich, Gorekich, Słędzińskich (ojca i syna), czekam na Kuleszę i na obiecanie mi z Moskwy próby tamednych polaków, uźniów wydziału sztuk pięknych przy Uniwersytecie, Od Szemesza mam przepyszny mój portret. Czekam na ocenę Zjony Acerna, którąś mi przyrzekł” (15 listopada).

W kilka dni potem prosił Kraszewskiego o radę i pomoc dla Tygodnika, który zamierzał wydawać z Kirkorem. Oczywiście przedewszystkiem miał na myśli współpracownictwo: powieści, sprawozdania literackie, maksymy, aforyzmy i korespondencje z Wolnyia.

Kiedy Kraszewski w r. 1857 ob-

jął teatr w Zytomierzu, szczerze mu życzył Syrokomla powodzenia (3 marca 1857). Zanosił przytem do niego „pierwszą” swą prośbę, a mianowicie polecał mu Emilję Markowską, „której za ciasno w wileńskiej atmosferze”. Zaręczał, że „gra mistrzowsko w takich rolach, jak Elżbieta w Marji Stuart, Lady Macbeth, w Kasztelanowej Korzeniowskiej”. Prosił jednak o zachowanie w tajemnicy, że ją protegował. Cieszył się, że „wiosna wraca mu siły”, wspominał o nowym swym poemacie Nocek helmański. Miał już kilka akwareli dla Kraszewskiego — przypomniał „laskawą obietnicę o- lejnego szkicu”.

Drugi list z tego roku (2 maja), pisany już z Popowoszczyzny, gdzie się przenosił Syrokomla, osadziwszy w Borejkowszczyźnie swych rodziców, rozpoczyna się znów od spraw teatralnych. Syrokomla pisze o jakimś M., który z teatru wileńskiego przeszedł do zytomierskiego i Słagornze, który skończywszy uniwersytet, wystąpił zrazu z powodzeniem na scenie wileńskiej, ale „padł w Stefanie z Pokucia i ustąpił z teatru”. Obecnie, choć jest nauczycielem w gimnazjum, prosi o debiut w Zytomierzu. Z projektowa-

27) Protekta J. Markowskiej nie pomaga. W r. 1858 występowała w Wilnie w dramacie Syrokomli „Kasper Karliński”. Była ona przyjaciółką Paszkowskiej z którym wówczas Syrokomla żył bardzo blisko.

nym Tygodnikiem rzecz nie posunęła się naprzód, co Syrokomle, zawiązanego między obawą i nadzieją, wprawiało w stan chorośliwy. „Zapowiadają krocie łask (były to czasy początku prądów liberalnych za Aleksandra II) i coś tam robia, a nie chcą podarować Litwie rzeczy tak blawej dla nich, a dla nas tak ważnej, jak przywilej na perjodyczne odbieranie niemal codzienn dowody publicznego interesowania się naszym pismem, i artykuła z któremi nie wiem co począc: bo po większej części są natury polemicznej a więc takie, które mi się do Barci nie zdadzą. Mam tu między innymi wyborną i wrzaskiem napisaną obronę Twoją na wysoki Grabowski. Ponieważ się o tem zgadzało, szczerze powiem, iż mi żal, że nie jeste w tej chwili z nami; miałbyś zwyciężność przekonania się, jak Cie ogół ocenia i kocha. To, co się na druku odbilo, oburzenie na Grabowskiego, jest tylko słabem cieniem tego, co kipi w życiu nawet mniej przychylni, lub oświeście rozdrażnieni, z zapalem stają na Twojej stronie. Kraszkowski, który mi z wiosną pisał długie jerenjady, żnąc się na Ciebie, teraz mi pisze: „Wspomniałszy Kraszewskiego, nie mogę Panu nie powiedzieć, jak wielką przykrością napelnil mnie artykuł M. Grabowskiego, wymierzony przeciwko niemu”.

D. C. N.

Kazimierz Bartoszewicz.

Kraszewski i Syrokomla.

„O wole Kęś chleba — wolał — niż Margiera, choć przed chwilą byłem innego zdania.” Rucilibym Ci się na szyję... przyjmij żądanie wdzięczności. Przebaczył styl zapalczywy i pismo niedbale, piszę pod wpływem wzruszenia. Mimo to dalo się odczuwać między wierszami, że krytyka Margiera zabolala poetę — wszak to było jego „dziele ukochane” — on je może widział zajmującym miejsce obok Grażyny i Wallenroda.

I. Kraszewski tak list Syrokomli komentował, bo Syrokomla odpowiadając na dwa jego listy rozpoznał od: pokłonił się!... „Przez jaki mikroskop — pisał — odkryłeś w moim liście cnotę jedną miljonową cząstkę niechęci do rozbiór Margiera?” Zakłamał się, że „drżąc z wzruszenia ręką” dziękował, a Kraszewski w tem drżeniu ujrzał nerw obrażonej miłości autorskiej. Po ustępie o krytyce Syrokomla opisywał wrażenie, jakie odniósł z „Dwóch światów” Kraszewskiego. „Co tam za obfitość potężnych myśli, co scen rozdzierających serce a

Wypadki. Dziś w godzinie 1 po południu, kiedy...

PROWINCJA

MINSK. O pamiętki polskie. Od dłuższego czasu...

Wypadki. Dziś w godzinie 1 po południu, kiedy...

Wypadki. Dziś w godzinie 1 po południu, kiedy...

Wypadki. Dziś w godzinie 1 po południu, kiedy...

Wypadki. Dziś w godzinie 1 po południu, kiedy...

Najważniejsze wiadomości. Szczegóły w tekście. Dokonane zostały wybory komitetów rodzicielskich...

KARTOFLARKI
angielskie **RANSOME'A i HARDERA** oryginalne
POLECA **ZYGMUNT NAGRODZKI** w WILNIE,
ul. Zawalna № 11. 58305

Błędnicza (Anemja).
Starszy Lekarz Władysławski Korpusu Kadetckiego Dr. Med. Szulz we Władysławsku: „Stosowałem Haematogen D-ra Hommela przy leczeniu błędnicy w 6 wypadkach. Spostrzeżenia moje nad działaniem Haematogenu tem więcej interesujące, gdyż tym samym pacjentom zastosowywałem w przeszłym roku wszelkie preparaty żelaza z bardzo małym skutkiem. Po zastosowaniu Haematogenu rezultaty były znakomite i po upływie 1 1/2 miesiąca po kuracji świetny stan chorych nie tylko utrzymuje się w pełni, lecz nawet postępuje. Jedną z najwzniejszych oznak Haematogenu jest ta, że nadzwyczaj zwiększa apetyt”.
gorąco zalecamy przez 5000 profesorów i lekarzy zarówno zagranicznych jak i krajowych, jest do nabycia we wszystkich aptekach i składach aptecznych. Żądać tylko Haematogenu D-ra Hommela i nie brać falsyfikatów.

Grand Prix
Paryż 1900 roku.

AKCYJNE TOWARZYSTWO
Drożdżowych, gorzeln., rekty fik. i wódeczanych zakładów

A. WOLFSCHMIDT w Rydze

POLECA:
kümmel, pomarańczówkę, wódki różne, nalewki, likiery, esencje i ekstrakty; **RUM, KONJAK i ARAK** z banderolą komory cennej i własnego butelkowania żubrowkę, małosyjską zapiekankę i in.

Prawdziwy ryski kunczeński balsam roślinny.
PRZEDSTAWICIEL dla gub. Wileńskiej, Grodzieńskiej, Kowieńskiej, Mińskiej, Mohylewskiej, Witebskiej i Smoleńskiej **JAKÓB M. WAINBERG w WILNIE.**
Telefonu № 13-50.
Na żądanie ceniki wysyłamy bezpłatnie.

NOWOOTWORZONY
Pierwszy Wileński Chrześcijański
MAGAZYN GOTOWYCH MĘSKICH UBIORÓW i na obstalunek
F. POPLAWSKI i S-ka,
WILNO, ul. Wielka 27 (obok księgarni Zawadzkiego)
GOTOWE UBRANIA: cywilne, uniformowe i uczniowskie do wszystkich zakładów naukowych. 61499

Dzisiaj wieczorem **MAGAZYN** **L. ZAŁKINDA** będzie otworzony. 61456

NA SEZON JESIENNY
POLECA
RÓŻNE NOWOŚCI
O. KAUCZ
WILNO,
ul. Wielka № 10.
62468

KAPELUSZE, BIBELIZNE, KRAWATY, PARASOLE, LASKI, TRYKOTY SPORTOWE.

Zatw. p. Ministerjum Spraw Wewn.
ZAKŁAD i SZKOŁA GIMNASTYKI SZWEDZKIEJ i MASAZU **Heleny Kuczalskiej**
kierownictwo i wykłady lekarzy specjalistów, przeniesione do nowego lokalu, odpowiednio urządzonego
w Warszawie, przy ul. Nowogrodzkiej № 6,
przytem kursy kosmetyki i gabinety do zabiegów kosmetycznych. Świadectwa ważne w całym państwie. Zapisy od 15-go września

Jako wypróbowany tani, a skuteczny **nawóz sztuczny** polecamy
WAPNO PALONE MIELONE,
wysokiej zawartości tlenku wapna, zmielone na puder, a wskutek tego bardzo ekonomiczne w użyciu. Wysyłka w pełnych ładunkach wagonowych w workach lub luzem.
Łaskawe zamówienia przyjmują
TOWARZYSTWO AKCYJNE „OPCZNO”
w Opcznie, gub. Radomska. 52286

SKRZYPCE, MANDOLINY
wieloczęste, gitary, balatajki, harmonje, fisharmonje
z pierwszorzędnych fabryk niemieckich i włoskich otrzymane w wielkim wyborze i poleca Oddział Instrumentów Muzycznych
Firma „Optyk Rubin”
egzystująca od r. 1840
w Wilnie, ul. Dominikańska № 17, telefonu 926, 57021
Oddział muzyczny pod kierownictwem Czachowa. 46952

Sprawy rozwodowe prowadzę we wszystkich konsystorzach, rady i prośby w sprawach o usynowienie, uprawnia i zaliczenie w poczet szlachty, redaguje specj. prośby na imię Najwyższe 51883
R. N. MOZES WILNO, ul. Zawalna d. 4 m. 16, 2-gi od rogu ul. Nowej.

Czekolada
„DELIKATES”
tańsza i **LEPSZA** od zagranicznej w magazynach detalicznych
T-wa Akc. **„WIKTORJA”**. 27241

SKOŃCZYWSZY
Konservatorjum w Lipsku
i wyższe muzyczne kursy pedagogiczne, — daje lekcje muzyki (fortepian). Bakszta 3 m. 16, — zgłaszać się 11—114—6 g. 5977

Karlsbad.
Ednard - Knollstr. WILNA DANZER.
Dom polski **WANDY MARCHLEWSKIEJ**
cały rok otwarty.
Kuchnia dietetyczna, usługa polska
Ogrzewanie centralne.

ODCISKI NIEZŁOŻY
WODZILNY
REINKNERZ
WYSTRZEŻ SIĘ NAKŁAD. SPRZEDA WSZĘDZIE
Fab. w Przemyśle Górnym 200
100178

Z Laboratorium Dabols w Paryżu.
JODYRYNA DOKTORA DESCHAMP
(Jodrine du Dr. Deschamp)
Ogólnie uznany środek przeciw **OTYŁOŚCI** zalecany przez lekarzy z doskonałym skutkiem.
JODYRYNA Dr. Deschamp jest znakomitym środkiem odłuszczeniowym, działa skutecznie już od samego początku leczenia.
JODYRYNA Dr. Deschamp nie ma ubocznego szkodliwego działania. Usuwa otyłość stopniowo w bardzo krótkim czasie.
Cena pudełka, zawierającego 60 pastylek w opakowaniu, rb. 4 k. 25. Sprzedaw. we wszystkich aptekach i skład. aptecznych.
Wypisujemy na listy:
Dom Handlowy **Luxemburg i S-ka**, Warszawa, Żółwia 40. 46952

№ 4711. FARBA DO WŁOSÓW
z ekstraktu orzechowego
farbuje włosy siwe, rude i innych odcieni szybko i gruntownie według życzenia, na kolory od najdelikatniejszego blond do najciemniejszego. Każdy może włosom swoim za pomocą farby do włosów № 4711 z ekstraktu przywrócić barwę utraconą, naturalną. Nieporównana w działaniu, gwarantowana jako nieszkodliwa. Sposób użycia dołączony jest do każdego flakonu.
Znajduje się w sprzedaży w kolorach: czarnym, kasztanowatym, ciemno-blond, i jasno-blond.
Cena flak. rb. 1.90
większego rb. 2.
Ferd. Mühlens
Perfumerja № 4711
założona w 1792 r.
Kolonja n. R. i Ryga
Dostawca Dworu Jego Cesarskiej Mości Cesarza Wschodrośi.
Sprzedaw. w aptekach, składach aptecznych i perfumerjach.

MAOK
TEPI ROBACTWO
Ale tylko w czerw. trójkątach z metal. rureczkami. 4964g
Niema lepszego środka — są tylko naśladownictwa.

RESTAURACJA i HOTEL „PAŁAC”
Obiady codziennie od godz. 1—6 wiecz. Kolacje z karty. **ZAWSZE ŚWIEŻE PROWIZJE.** — Najlepsze wina rosyjskie i zagran. firm
Od 15-go września **KWARTET.** codziennie grywa
59413 Z uszanowaniem **M. M. Martinow i S-ka.**
Sprzedaw. różnych MEBLI własnego wyrobu 60969
T-wa Stolarzy Wileńskich **WILNO, ZAWALNA 30.**

W Petersburgu
Informacje i zlecenia.
Szybko i akuratnie udzielane są informacje i załatwiane zlecenia: prawne, handlowe, prywatne, w sprawach instytucyjach sądowych, administracyjnych, publicznych i t. p. przez ludzi kompetentnych. Zwykła informacja wysyłana jest bezwzględnie za zaliczeniem rb. 2 kop. 25, skomplikowane — po porozumieniu. Na odpowiedź należy obowiązkowo dołączyć markę pocztową. Korespondencje adresować: Petersburg, Nikolajewska-ja 39. Studenczeskiej Birzy Truda.

Księgarnie i Składy Miat
W. MAKOWSKIEGO
WILNO — MIŃSK 58529
polecają ostatnie nowości
URODA ŻYCIA Zeromskiego . . . . . Rb. 3.60
MARJAWITA Gruszeckiego 1.80
ZAWROTNE DROGI Konopnickiego 1.60
BABILON Gąsiorowskiego 2.30
MOŻE TAM, MOŻE NIE d'Annunzia 2.20
KSIĄŻKA BORU Helony Mniszech 1.50
PANICZ . . . . . 3.—
SOBÓL I PANNA Weyssenhoffa 2.20
ZNAJ PANA 1.50
MOCNY CZŁOWIEK Przybyszewskiego 1.80
STĘPOWA PANIENKA Zbierzchowskiego 1.20
Bajeczki Polskie, 4 tomy. rb. 1.—, karton 1.20, w opr. 1.50

Szkoła Artystyczno-Rzemieślnicza
Marji Zabczyńskiej, Warszawa, Złota 58,
prowadzona na wzór pierwszorzędnych podobnych szkół zagranicznych. Wydaje patenty na nauczycielki robot i słoju. Sztuka stosowana. Hafty i wszelkie roboty ręczne. Szycie i krój. Snycerstwo. Introligatorstwo galanterijne, oprawa książek. Koszykarstwo. Guzikarstwo. Słoju w najszerszym zakresie.
Zapisy codziennie. 52483

Rozpoczynając druk pracy zbiorowej p. t.
WYKŁADY ROLNICZE KOWIEŃSKIE
Rada Kowieńskiego T-wa Rolniczego ogłasza niniejszem przedpłatę na to dzieło.
Będzie się ono składało z prac autorów, którzy wykładali w latach 1910 i 1912, mianowicie: Prof. St. Biedrzyckiego, prof. St. Miłkowskiego, P. J. Miłkowskiego, prof. St. Wesołowskiego, prof. A. Szmajewskiego, P. K. Stolego, P. J. Targowskiego i Rady A. Wieniawskiego. (Szczegółowy wykaz tytułów prac ogłoszony będzie wkrótce w „Tygodniku Rolniczym”).
Całość obejmie 400—480 str. druku dużego formatu na bardzo ładnym, grubym papierze.
Przedpłata wraz z kosztami przesyłki wynosi **2 rb. 50 kop.**
(Cena księgarska bez przesyłki będzie wynosiła co najmniej 2 rb. 50 kop.)
Kwotę tę przesyłać należy pod adresem: **W. P. Erazm Gruff, sekretarz Kow. Tow. Roln., Kowno, Sadowa 29.**
Korzystając z ogłoszonej przedpłaty i nadającą w moim imieniu najprędszym czasie tę nieudaną kwotę, ziemianie nasi nie tylko uzyskają znakomite dzieło po bardzo niskiej cenie, lecz jednocześnie ułatwiają zadanie Radzie Towarzystwa przez dostarczenie już z góry funduszy na pokrycie kosztów wydawnictwa.

OGŁOSZENIA DROBNE.
Nauka i wychowanie.
Akompanjuje do gry i również udziela lekcji muzyki pianistka konserwatorium warszawskiego. Adres: Antokol, ul. Piotropawłowska d. Żółtyńskiej, Anna Soreko. 60592

Biuro Jasińskiego, Warszawa, Włodzimierska 19. — Pedagog rutynowany, matura galicyjska, uniwersytet Jagielloński, doskonały niemiecki. Nauczycielka młoda, wychowanka urzędniczek w Kołomyżach, doskonała niemiecki, francuski, włoski, muzyka; druga gimnazjalistka, kursy Sorbony, malarsstwo. Problematyka wychowawczy, 4-letnie świadectwo, 51427

W. JANISZEWSKI i S-ka
WARSZAWA,
Marszałkowska 145.

KOSTJUMY GENRE TAILLEUR STROJNE AKSAMITNE WELWETOWE	FUTRA WIELKI WYBÓR GOTOWYCH OKRYĆ FUTERZANYCH WSZELKIEGO RODZAJU. SPECJALNOŚĆ FIRMY: PALTOTY KARAKULOWE POKOWE (LOUTRE HUDSON). DACHY ODZNACZAJĄCE SIĘ ZRĘCZNYM KROJEM. KOŁNIERZE, MUFKI. DLUGOLETNA PRAKTYKA i DOŚWIADCZENIE WŁAŚCICIELA MAGAZYNU DAJĄ RĘKOMIĘ JAK NAJSOLIDNIEJSZEJ OBSŁUGI i WYKONANIA.	OKRYCIA ANGIELSKIE— DOUBLE FACE— NA JEDWABIE. PŁASZCZE NA FUTRZE. OKRYCIA SPACEROWE STROJNE WIECZOROWE. BURKI PODRÓŻNE. MAGAZYN POSIADA NA SKŁADZIE O GROMADZKI WYBÓR GOTOWYCH W RÓŻNYCH WIELKOSTACH.
--	---	---

WSZELKIE ZAMÓWIENIA KOSTJUMÓW, FUTER, OKRYĆ WYKONYWAMY WE WŁASNYCH WYSPECJALIZOWANYCH PRACOWNIACH JAK NAJSTARANNIEJ, PODELUG NAJNOWSZYCH MODELI, W ŚCIŚLE OZNACZONYM TERMINIE, POD GWARANCJĄ DOBREGO KROJU.

Maszyny do przyrządzania paszy
NAJWIĘKSZEJ ANGIELSKIEJ FABRYKI
BAMFORDA
Sieczkarnie, srotowniki RAPID zwykle lub kombinowane z gniotownikami, kamie, siekacze, rozdrabiacze do kuchów i gniotowniki do owsa nie kosztują drożej niż inne, gorsze wyroby. Dlatego radzimy rolnikom nie kupować byle czego przed obejrzeniem u nas
MASZYN BAMFORDA.
WIALNIE oryginalne CLAYTONA,
PAROWNIKI „NOWA REFORMA”, „GOSPODARZ”,
najpraktyczniej urządzone, parują najszybciej i najdłużej trwają. SORTOWNIKI DO ZIEMNIAKÓW. — PŁÓCZKI.
CENNIKI i OPISY DARMO.
Towarzystwo Akcyjne
TADEUSZ KOWALSKI i A. TRYLSKI
WILNO, Ś-to Jerska 32. WARSZAWA, Miodowa 4.

Matematyk ze studiami wyższymi daje lekcje i korepetycje, przygotowuje do egzaminów, dingoletnia praktyka zawodowa. Wiadomość w Administracji „Kurjera Litwańskiego”.
Maturzysta Szkoły Komercyjnej, poszukuje lekcji na wyjazd. Specjalnie rosyjski, polski, matematyka. — Zna języki. — Zwierzylic, Miła 2-3. 60639

Na demi-place przy rodzinie opłyka J. Maleckiego, poszukiwana jest francuzka z dyplomem. Adres: Makarjewska № 15/2, № 10 od 3—5 pp. 60983

Najstarsze biuro nauczycielskie Malwiny Bagdńskiej, Wilno, Zandarm-ski 7, poleca nauczycieli, nauczycielki, bony polki, cudzoziemki. 51662

Ukończona frezblanka poszukuje do nauki zajęcia na godzinę. Mała Pohulanka 15-12. 61120

Interesa handl. i majątk.
Poszukuje majątku z bliskością, ilość ziemi obojętne. Wilno, Świętojeński № 4 m. 29. 60887

Sklep kolonialny, w powiatowym mieście Orsza, do sprzedania na dogodnych warunkach z wyrobioną klientelą. Zgłaszać się listownie: Mohylewska gub., Orsza, W-ny D-r Wagner. 61324

Kupno i sprzedaż.
Do sprzedania tanió dzenie całego mieszkania. Populanta 27-6. 29763

Foks — terjer, czyste rasy szczeniata, do sprzedania. Portowa zaul przy № 4 d. Poplawskiego m. 3. 61467

Posady i prace.
a) **Poszukiwani:**
Aptekarski uczeń z roczną praktyką, uczeiwy, pracowity, poszukuje posady. Wilno, Mińska 6-16, uczeń W. 61487

Ogrodnik z dobrą swiadczoną we wszystkich gałęziach ogrodnictwa, w handlu i przemysie ogrodniczym, poszukuje posady. — Suwalska gub., miasto Władysławów, Hajkiewicz. 60587

Pracznia, doskonale znająca swą fach, z dobrą swiadczoną, poszukuje posady. Nadbrzeźna № 4, w sklepiku. 60943

Rządca rutynowany z chemiko-technicznym wykształceniem, poszukuje posady zaraz. Soly, gub. Wileńska, majątek Józefatowa, Idalji Ber (dla C. S.). 59113

Zdolny leśnik, dyplomowany, granica, 15 lat praktyki w pierwszorzędnych majątkach, chlubne swiadectwa, poszukuje posady. Kijów, Trzechwiatel-ska № 8 m. 8, Bronisław Ezy-mański. 50684

Znalezione na polu portmonek z kilkoma wstawkami, cenna waga, Administracji „Kurjera Litwańskiego”.
100,000 pułów buraków pol-ek, pastewnych, cenna waga, co st. Kowno 17 kop. Wilno—14 kop., Grodno—12 kop. Zamówienia: Zarząd Stawo-pozna Grodno.